

Fastställande av biblioteksplan för Tingsryds kommun 2024–2027

Antagen av bildningsnämnden 2023-10-24 § 106

Innehållsförteckning

Inledning	3
Lokala förutsättningar	3
Bibliotekslagen och den nationella biblioteksstrategin	3
Region Kronoberg	4
Barn och unga	5
Samhällets öppna rum	5
Informationsteknik	6
Livslånga lärandet	6

Dokumenttyp Rikttningsplan	Dokumentnamn Biblioteksplan	Antagen 2023-10-24	Antagen av	
Dokumentägare Bildningsförvaltningen	Dokumentansvarig Kultur- och bibliotekschef	Reviderad	Giltighet 20271231	
Dokumentinformation Förslag till ny biblioteksplan		Diarienummer BN/2023:628		
Ämnesområde bildningsförvaltningen, bibliotek			Intranät ☐	Hemsida ☐
Andra regelverk som omnämns				

Inledning

Mål: Alla medborgare i Tingsryds kommun ska kunna få en god och likvärdig biblioteksservice.

Biblioteksplanen är ett långsiktigt strategiskt dokument som beskriver hur Tingsryds kommun arbetar med biblioteksfrågor och vilken inriktning verksamheten och dess utveckling ska ha år 2024–2027.

Planen omfattar samtliga folkbibliotek som Tingsryds kommun är huvudman för (skolbiblioteksverksamheten behandlas specifikt i Skolbiblioteksplanen). Tillsammans med nationella och regionala styrdokument är biblioteksplanen ett redskap för medarbetare och beslutsfattare i utvecklingen av den kommunala biblioteksverksamheten. Som grund till biblioteksplanen ligger ett beslut från Bildningsnämnden.

Lokala förutsättningar

Tingsryds kommun ligger i södra Småland i Kronobergs län. Tingsryd är centralorten i kommunen. Landskapet präglas av en rik naturvariation med ekhagar, ängsmarker, stora sjöar och vida skogsmarker. Från Tingsryd är det bara 43 kilometer till städerna Växjö, Ronneby och Karlshamn. Orten har med andra ord en perfekt kombination av städer och landsbygd.

Tingsryds kommuns vision är en levande, attraktiv och modern landsbygdskommun, mitt i en stark tillväxtregion med geografisk närhet till Europa. Målet är engagerade medborgare, ett aktivt näringsliv, ett rikt föreningsliv och närhet till mänskliga möten. I visionen står det att:

“År 2030 finns ett väl fungerande föreningsliv, ett omfattande kulturliv, upplevelseutbud med väl anpassade anläggningar och mötesplatser.”

Tingsryds kommuns folk- och skolbibliotek ingår i en gemensam organisation inom bildningsförvaltningen. Verksamheten leds av en bibliotekschef med personal- och budgetansvar. Samtlig bibliotekspersonal ingår i den sammanhållna biblioteksorganisationen (skolbibliotekarier ingår även i respektive skolas organisation med rektor som lokal arbetsledare). Folkbibliotek finns på följande orter: Tingsryd, Ryd och Älmeboda. I Tingsryd finns kommunens huvudbibliotek. Skolbibliotek finns på alla kommunens skolor.

Bibliotekslagen och den nationella biblioteksstrategin

Bibliotekslagen (2013:801) gäller för all offentligt finansierad biblioteksverksamhet, alltså både folk- och skolbibliotek. Bibliotekslagen säger att folkbiblioteken särskilt ska främja läsning och tillgång till litteratur. Medieutbudet ska präglas av allsidighet och kvalitet. Enligt bibliotekslagen ska biblioteken:

- verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- främja läsning och litteraturen ställning, tillgång till medier, utbildning, forskning och kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Varje kommun ska ha folkbibliotek och det ska vara avgiftsfritt att låna litteratur. Vissa grupper är särskilt prioriterade, biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på:

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska,
3. lättläst svenska.

Bibliotekslagen säger även att:

”folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.”

Sveriges nationella biblioteksstrategi, *Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025*, säger att:

”En stark demokrati bygger på att människor är välinformerade, engagerade och kompetenta och kan fatta välgrundade beslut. Genom sitt uppdrag bidrar biblioteken till detta, liksom till samhällets utveckling. Därmed har biblioteken en mycket viktig funktion i vårt samhälle som behöver bevaras och utvecklas.”

Region Kronoberg

Bibliotekslagen föreskriver att varje region ska bedriva ”biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.” I Region Kronoberg styrs verksamheten av Biblioteksutveckling Blekinge och Kronoberg (BIBK). Deras uppdrag är att:

”att stödja folkbibliotekens utveckling som lärande organisationer genom kompetensinsatser, metodutveckling, processledning, läs- och skrivfrämjande, omvärldsbevakning och stöd till verksamhetsutveckling.”

BIBK lägger särskild fokus på fyra utvecklingsområden i sin regionala biblioteksplan. De fyra områdena är: kompetensutveckling för bibliotekspersonal, bibliotekets demokratiska uppdrag, biblioteket som kreativ mötesplats och läsfrämjande arbete.

Den regionala kulturplanen, *Kulturplan för Kronoberg 2022-2024*, konstaterar att bibliotekets uppdrag att verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas står inför utmaningar då det kräver en ständig kompetensutveckling av personalen. För att vidareutveckla invånarens digitala kompetens krävs ytterligare fortbildningsinsatser för bibliotekspersonal.

Den regionala kulturplanen lyfter också fram vikten av samverkan och menar att för att biblioteken ska kunna möta länets utmaningar och verka för det demokratiska samhällets utveckling är samverkan med det omgivande samhället av avgörande betydelse. Biblioteken bidrar med en infrastruktur för kultur, bildning och lärande och är en resurs för kultur- och bildningsorganisationer.

Barn och unga

Mål: Barn, ungdomar och barnfamiljer ska erbjudas en genomtänkt och attraktiv biblioteksverksamhet, såväl vad gäller medietillgång som lokalutformning och programinslag.

Förutom bibliotekslagen är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. I konventionen manifesteras alla barns lika rättigheter och värde, rätt att uttrycka sig, bli lyssnade till och utvecklas. Barnets bästa ska vara i centrum när beslut om barn fattas. Särskilt viktigt att uppmärksamma i bibliotekssammanhang är varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet samt rätt att uttrycka sin mening och få sin åsikt beaktad.

Det är viktigt att tidigt nå barnen genom deras föräldrar. I Tingsryd har vi ett nära samarbete med barnhälsovården och förskolor, där vi tillsammans arbetar med föräldrastöd och där vi från biblioteket ger stöd till personalen inom förskolan och barnhälsovården. Skolor och folkbiblioteken arbetar också nära varandra bland annat genom kontinuerliga biblioteksvisningar för eleverna på deras lokala folkbibliotek.

Det är viktigt att bibliotekslokalerna är ändamålsenligt utrustade i en attraktiv miljö som lockar till deltagande, läsning, skapande och kreativitet. Programverksamhet är en naturlig del av vår verksamhet för gruppen.

Samhällets öppna rum

Mål: Biblioteket ska verka för att fungera som en demokratisk arena och självklar mötesplats för kommunala verksamheter och medborgare i alla åldrar.

Sveriges nationella biblioteksstrategi, *Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025*, säger att:

”Biblioteket är en fristad, ett rum öppet för alla, som ger fri tillgång till litteratur och information. Här kan var och en, oavsett bakgrund och resurser, ta del av kulturupplevelser och söka kunskap. Det är en plats för möten och det demokratiska samtalets utveckling samt fri kunskapsförmedling och åsiktsbildning.”

Biblioteket fortsätter sitt arbete med att utveckla våra lokaler till intressanta, inbjudande mötesplatser med fortsatt generösa öppettider. Vi har fortsatt aktuell och gratis programverksamhet samt är möteslokaler för föreningar i kommunen.

Vårt medieutbud ska präglas av kvalitet, mångfald och allsidighet med både djup och bredd. Det är viktigt att biblioteket erbjuder medier som är tillgängliga för medborgare med läshinder, då alla har rätt att få tillgång till information, kunskap och läsning.

Informationsteknik

MÅL: Biblioteket ska vara förberedda och lyhörda för våra användares ändrade medievanor och vi ska kunna visa och vägleda inom den nya tekniken.

Bibliotekslagen säger att folkbiblioteken ”ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.”

Vi lever i en tid av oöverträffad teknisk utveckling och förändring. Det är en viktig del av bibliotekets verksamhet att visa och uppmärksamma olika typer av medier, att personalen är pålästa och beredda på ändrade medievanor, lyfta fram det digitala i biblioteken och visa på ny teknik.

För att motverka digitala klyftor ska biblioteket i ökad utsträckning erbjuda och marknadsföra tjänster såsom individuellt anpassad vägledning i IT- och datoranvändning samt kurser och informationstillfällen.

I den regionala utvecklingsstrategin för Kronobergs län 2019–2025 står följande:

”I ett samhälle där fler tjänster blir digitala behöver detta gå hand i hand med att höja den digitala mognaden i befolkningen. Det är viktigt att motverka ett digitalt utanförskap som framför allt är vanlig bland äldre kvinnor och män.”

Tingsryds kommun har en befolkning bestående av en stor andel äldre. Vi vet att det är de äldre som använder den nya tekniken minst. Tingsryds bibliotek ska vara en av aktörerna i Tingsryd som arbetar för att våra medborgare hamnar i ett digitalt innanförskap snarare än ett digitalt utanförskap.

Det är viktigt att vi fortsätter med både intern och extern fortbildning för personalen för att vi ska kunna möta de nya behov som uppstår hos användarna. Vår hemsida ska vara uppdaterad, pedagogisk och tillgänglig. Vi ska fortsätta att erbjuda digitala tjänster.

Livslånga lärandet

MÅL: Folkbiblioteken i Tingsryd ska vara bryggan mellan kommunens invånare och högre studier.

Bibliotekets lokaler ska vara utformade så att det finns möjlighet till inspirerande lärmiljöer. Vi fortsätter hjälpa distansstuderande med att fjärlåna kurslitteratur och vara behjälpliga med litteraturlistor till de studerande. Vi ska aktivt bjuda in grupper till biblioteken, företrädesvis från de grupper där det finns en lägre utbildningsnivå eller till de som har ovana från det svenska utbildningsväsendet.

Det är önskvärt för oss att närma oss universitetet och aktuell forskning genom att bjuda in forskare till biblioteket till föreläsningar. Men också till vuxenundervisningen och SFI. Det livslånga lärandet anknyter även till bibliotekets roll att vägleda inom ny teknik.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Mikael Andersson
TID: 2023-10-30 12:05:24 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46731535398)
IDENTIFIKATIONS-ID: f7854e3ca0cd448482dea2c32d6f29f3

NAMN: Anette Weidenmark
TID: 2023-10-30 12:42:18 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730705579)
IDENTIFIKATIONS-ID: b2d13a5ba5aa4786b72246760c783cbc

NAMN: Emelie Eriksson
TID: 2023-10-30 14:03:05 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46728892289)
IDENTIFIKATIONS-ID: c949d03e3b7248359d6accb7fa26da94

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-10-30 14:03:10 +01:00
Ref: 97916SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)